HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

המקנא לאשתו. ליגמ' דקרא נקט וקנא את אשתו (במדבר ה).
ולקמן בגמ' [ע"כ] מפרש מאי לשון קינוי. (ב) ובמתניתין מפרש
כיצד מקנא לה לומר לה אל תסתרי עם איש פלוני: **מקנא לה ע"פ**
עניס. אם בא להשקותה צריך להביא שני עדים שאמר לה בפניהם אל
תסתרי עמו ואם לא קינא לה בפני עניס אינה נאסרת עליו בסתירתה
ואינו משקה: **ומשקה ע"פ עד אי או ע"פ עצמו.** ואפי' אין עדים שנאסרה
אלא על אחד או הוא עצמו אומר לאחרים שנאסרה אחר קינויי לה
נאסרת בסתירה עד שתשתה. ולקמן [כח.] ילפינן מקראי שסתירתה מוכרחת
עליו מספק: **ר' יהושע אומר.** לריך
ג' עדים לף להסתירה: **ודברה**
עמו. אלא במקום סתר: **עדיין** (ג)
מוכרת לניסה. לשמש עם בעלה:
ומוכרת בכתובה. אס אמת כהן
היא: **כדי טומאה.** כל שעה:
לסוטה לניסה. מספק כדילפינן לקמן
(דף כח.) שאשה ונטמאה ממוקים
בפרשה (ד) וקנא את אשתו והיא נטמאה
ונסתרה והיא נטמאה תחת איש
ונטמאה אחד שאסורה לבעל ואחד
שאסורה לבועל אס ירמות בעלה או
יגרשנה ואחד שאסורה לתרומה: **ואס**
מת. קודם שהשקה ואין לו בניס
והיא זקוקה ליבס: **חולצ.** ליגמ'
לקמן ולא מתייבמת ובגמרא (ג) יליף לה:
גמ' מבדי תנא מנזיר קא סליק.
כן סדר המשנה סוטה אחר נזיר:
מאי טנא דתנא סוטה. מאי תנא
בנזירות דלמי לסוטה דתנא סוטה
בתרה: **בקלקולה.** בגיווה ובשאמה
שמנוולין אותה כדקתני מתני' (לקמן
דף ז:) קוסר מבל למעלה מדליה:
יזיר עלמו מן היין. שהיין מביא לידי
קלות ראש והוא גרס לה: **וליתני**
סוטה והדר נזיר. שבך היא סמיכת
פרשתיהו: **ותנא דמדי.** פרק הוא
בכתובות שמדיר את אשתו (ה) ומילדי
דליתי דנדרים תנא נדרים אחר כתובות
ומילדי דתנא נדרים תנא נזיר בתרה
שאף הנזירות באה על ידי נדר והדר
תנא סוטה בתרה: **לסחילה** (ו)
מלא תני רבי אליעזר אומר מקנא
לאדם לאשתו על פי שנים: לאסור
לנקנות. שמבית עלמו לידי תגר ואת
אשתו לידי ניוול ואפי' היא טהורה:
כי (ד) **פתח.** כשהיה בא לדרוש בפרשת
סוטה: **מזווגין אשה לפי מעשיו.**
בעוה לנדיק ופרוסה לרשע: **כי לא**
יצות שבנו הרשע על גורל הצדיקים.
לא יזדווג ממלת רשע בגורל לצדיק:
וקנין. לפני המקום: **לזווגם.** הוך
דלפי מעשיו: לקריעת יס סוף.
שנאמר [שמות יד, כז] ויט משה את ידו על הים וישב הים לפנות בקר
לאיתנו והמצרים נסים לקראתו ויערוך ה' את המצרים בתוך הים:
מוציא יחידים ניסה. אדם יחיד ואשה יחידה והוא מזווגין יחד ומייצא משם בית: **מוליך לאסירים נכוסרות.**
את ישראל ממצרים בחמש (ה) כשר לא חמה ולא לינה. מקיש זיווג יחידים ליציאת מצרים: **חיני.** מי הוי זיווג לפי רשע וזכות והא מקושה
יצירתם שאין נודע רשעו וזכותו מכריזין את זוגו. ואס תאמר הכל גלוי לפניו הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שהכל תלוי בשכר
מלאך הממונה על ההריון ונוטל טיפה ומציאה לפני המקום ואומר לפניו טיפה זו מה תהא עליה גבור או חלש חכם או טיפש עני או עשיר אבל צדיק ורשע לא דאין זה בידי שמים [שאין נודע
לא. ותימה דהא איכא הרבה מקומות דלא פריך כי הכא כגון המביא גט לאשתו וכן השולח דהוי אפילו לכתחלה. וי"ל דלא פריך ליה אלא היכא דאיכא למטעי דהוי לשון דיעבד. אי נמי י"ל דלא פריך ליה אלא היכא דמצי למימר ביה תירוץ: ורשעו וזכויותיו). כדאמרי' הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים כפ"ה. זווג שני כגון אלמון לאלמנה אבל בחור שנשא אלמנה או אפכא הוי כמו זווג ראשון. ע"כ לא פליגי אלא בקינוי וסתירה (ג) כש"מ לא פליגי אלא כדאי' דר' יוסי לקמן
וזכשהשקה ויש עד אחד שראה שקלקלה באותה שעה נאמן ואינה שותה ויוצאה בלא כתובה ואסורה לבעל ולבועל ולתרומה לשון הקונטרס. וא"ת מנא לן דבסוטאה עד אחד נאמן אימא דבעי שנים. וי"ל דאמתני' דמייתי אחר זה סמיך (מוהר"ם). אי נמי דקאי אדלעיל מדלא קתני ר' יהושע אף משקה ע"פ עדים אלא קתני משקה בעי שנים אבל בסוטאה בעד א' סגי דאי בעי בסוטאה בעד א' היה לו לומר נמי סוטאה ע"פ שנים כיון דאייתי בדיני סוטה:

המקנא. אידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמיא לנדרים.
תימה והא גרים מסכת נזיר (דף ג.) ואמר לקמן תנא
ליה אלא לגבי סוטה כדרבי וי"ל דלא קבעה בסדר נשים אלא לגבי
סוטה ומשום דלמיתי לנדרים קבעה בתר נדרים מ"ר. ותימה למאי
(ו) לא קבעה לגבי נדרים דהא בפ"ד [דמזיל] תנא מצניות טובא דמייתי
בנדרי נשים ובהפרת בעל ויש לומר
דלעיל"ף ליה למימר משום סוטה
דפרשיות נמי נסמכו ובריש מסכת
שבועות (ח) (דף ג:) דייק נמי בכך"ג:

המקנא דיעבד אין. וא"ת וכי
כל היכא דתני ה"ל
בתחילתן לשון דיעבד הוא והא קתני
בסוף אלו עוברין (פסחים דף מט.)
ההולך לשחוט את פסחו ובעבודה
זרה פרק השוכר (דף סט.) המניח
עובד כוכבים בחנותו דמסיק
בשמעתתא קמייתא דשחיטת חולין (ט)
(דף ג.) דמיירי לכתחילה ובפרק ג'
דשחיטת חולין (דף ל.) (י) השוחט את
המסוכנת ובפרק קמא דזיבה (דף ו:)
השוחט את המרגגות ומצא בה ביציס
גמורות וים לומר דכל היכא דמיכא
למימלי (כ) בלישנא דייק הכי כגון הכא
וברים פ"ג דשחיטת חולין (דף מ.)
והתם נמי בפ' קמא (דף טו:) השוחט
במגל יד ובפ' קמא דזיבה (דף ו:)
השוחט מיס ועוף יחפור בדקר ובפ'
מבית (שבת דף קמו). הרוחץ במי מערה
או במי טבריא (ל) ותימה היכי דייק
מהכא לאסור לקנוחות אמאי לא
מתרץ המקנא שבא כדמתרץ בפ"ק
דזיבה (דף ז:) ועל כרחך אית לן למימר
דהכא ממשנה יתירא דייק כדפרש"י:

הא בזוג ראשון הא בזוג שני.
תימה בפ' ואלו מגלחין (מו"ק דף
יח:) לאמר שמואל מותר לגלח בחולו
של מועד שמא יקדמנו אחר קפריז
ליה מהכא מרבעים יום קודם יצירת
הולד אמאי לא מוקי התם מלגיי
דשמואל בזוג שני:

קודם יצירת הולד. ונראה לרבי
קודס יצירת הזכר בין אס
לא נולדה הנקיבה עדיין בין אס נולדה:

אבל בטומאה עד אחד מהימן.
תימה אדרבה איכא למימר
אימא אבל בטומאה אין מהימן
ומשום דמייתי מהיכא דפשיטא ליה
למימר הכי וי"ל דעדיפא ליה טומאה
מקינוי וסתירה אף על גב דלאוסרתיה
אוסור עולם משום לרגלים לדבר:

כל
הכתוב מדבר או אינו אלא אפילו באחד ת"ל [4] **לא יקום עד אחד באיש**
ממשמע

המקנא

(ב) **לאשתו רבי אליעזר אומר מקנא לה על פי**
שנים ומשקה על פי עד אחד או ע"פ עצמו
רבי יהושע אומר א מקנא לה על פי שנים
ב ומשקה ע"פ שנים כיצד מקנא לה (ג) **ג אומר**
לה בפני שנים אל תדברי עם איש פלוני
ודברה עמו עדיין היא מותרת לביתה
ומותרת לאכול בתרומה (ד) **ד נכנסה עמו**
לבית הסתר ושהתה עמו כדי טומאה אסורה
לביתה ה **ואסורה לאכול בתרומה ואם מת**
ו חולצת ולא מתייבמת: גמ' מכדי תנא
מנזיר סליק מאי תנא דקא תנא סוטה כדרבי
(ה) **דתניא רבי אומר למה נסמכה פרשת נזיר**
לפרשת סוטה לומר לך (ו) שכל הרואה סוטה
בקלקולה יזיר עצמו מן היין וליתני סוטה
והדר ליתני נזיר אידי דתנא כתובות ותנא
המדיר תנא נדרים (ז) ואידי דתנא נדרים תנא
נזיר דדמי לנדרים וקתני סוטה כדרבי: המקנא
דיעבד אין לכתחילה לא קסבר תנא דידן
(ח) אסור לקנאות א"ר שמואל בר רב יצחק
כי הוה פתח ריש לקיש בסוטה אמר הכי אין
מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו שנא'
[1] כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים
(ט) אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן וקשין
לזווגן בקריעת ים סוף שנאמר [2] אלהים
מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות
איני והא (י) אמר רב יהודה אמר רב ארבעים
יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת
בת פלוני לפלוני בית פלוני לפלוני שדה
פלוני לפלוני לא קשיא הא בזוג ראשון הא
בזוג שני: ר"א אומר מקנא לה על פי שנים
וכו': עד כאן לא פליגי אלא בקינוי וסתירה
אבל [3] בטומאה עד אחד מהימן (יא) ותנן נמי עד
אחד אומר אני ראיתי שניטמאת לא
היתה שותה מדאורייתא מנלן דמהימן עד
אחד (יב) דתנו רבנן [3] ועד אין בה בשנים
שנאמר סדרי נרשתים: **מוציא יחידים ניסה.** אדם יחיד ואשה יחידה והוא מזווגין יחד ומייצא מהם בית: **מוליך לאסירים נכוסרות.** הוליא
את ישראל ממצרים בחמש (ה) כשר לא חמה ולא לינה. מקיש זיווג יחידים ליציאת מצרים: **חיני.** מי הוי זיווג לפי רשע וזכות והא מקושה
יצירתם שאין נודע רשעו וזכותו מכריזין את זוגו. ואס תאמר הכל גלוי לפניו הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שהכל תלוי בשכר
מלאך הממונה על ההריון ונוטל טיפה ומציאה לפני המקום ואומר לפניו טיפה זו מה תהא עליה גבור או חלש חכם או טיפש עני או עשיר אבל צדיק ורשע לא דאין זה בידי שמים [שאין נודע
לא. ותימה דהא איכא הרבה מקומות דלא פריך כי הכא כגון המביא גט לאשתו וכן השולח דהוי אפילו לכתחלה. וי"ל דלא פריך ליה אלא היכא דאיכא למטעי דהוי לשון דיעבד. אי נמי י"ל דלא פריך ליה אלא היכא דמצי למימר ביה תירוץ: ורשעו וזכויותיו). כדאמרי' הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים כפ"ה. זווג שני כגון אלמון לאלמנה אבל בחור שנשא אלמנה או אפכא הוי כמו זווג ראשון. ע"כ לא פליגי אלא בקינוי וסתירה (ג) כש"מ לא פליגי אלא כדאי' דר' יוסי לקמן
(מוהר"ם). הוא לומר דקאי ע"כ לא פליגי אדר' יוסי דפליג לקמן ולפ"ה ניחא דפריש הכי ע"כ לא שמעי' בפלוגתייהו דבעי' ב' עדים אלא לקינוי לר' אליעזר ובשתיה לר' יהושע אבל בטומאה עד אחד נאמן. פ"ה אם יש עדים בקינוי
ובסתירה ויש עד אחד שראה שקלקלה באותה שעה נאמן ואינה שותה ויוצאה בלא כתובה ואסורה לבעל ולבועל ולתרומה לשון הקונטרס. וא"ת מנא לן דבסוטאה עד אחד נאמן אימא דבעי שנים. וי"ל דאמתני' דמייתי אחר זה סמיך
ועוד אומר הרב אלחנן מדלא קתני ר' יהושע אף משקה ע"פ עדים אלא קתני משקה בעי שנים אבל בטומאה בעד א' סגי דאי בעי בטומאה, ב' היה לו לומר נמי טומאה ע"פ שנים כיון דאייתי בדיני סוטה:

הגהות הב"ח

(א) במשנה אמר לה בפני שנים: (ב) רש"י ד"ה המקנא וכו' ובמתני' מפרש. ג"ע עיין לקמן בפיקוח דסיכל מקנא לה כו' דף ס' ע"ב דשייך רש"י לכאן: (ג) ד"ה עדיין היא מותרת: (ד) ד"ה כי הוה פתח: (ה) ד"ה מוליא ובו' ובפ' כיצד. ג"כ ועיין בסנהדרין דף כב ע"ב דדריש שם בגמרא דרשא אחר על בכתובות מזה דהיינו נכי ובירושלמי: (ו) ד"ה מאי מיני וכו' דאין זה בידי שמים. ג"ב בלומר ואס לא תאמר מקום מאחר שאנשי מצרי בפרשיותיו מי לפשר [ומשאר מסכת]: (ז) תוס' ד"ה אייתי דתנא ובו' ומיהו אמאי לא קאמר דקבעה תנא: (ח) בא"ד ובריש מסכת שבועות. ג"כ זה אינו נמשך מפירושם אלא קאי למה שפי' מ"ר דריש מזיר יכיל טעמא למאי דקבעה לגזיר [בסדר נשים] ובכל קא יכיל טעמא דאי בדרים בריאש והבל מזיר ובהבל סוטה ובכי מסמע ליעבד מבלי שבועות ומיהו אמאי לא קאמר דקבעה תנא מזיר סליק ובריש מסכת שבועות גמי דייק בכך"ג מבלי תנא ממכות סליק משום דמיהו מדייק על שקבעה בסדר מזיקין אלא על הסדר [אחר מכות] שבועות ופ"ע דבתרי מסכת אין סדר למשנה ליישו דוקא לענין מתוקמא ואח"כ סמס אבל בסדר מבדש ועיין במר' בריש נבא מציעא: (ט) ד"ה המקנא ובו' קמיימא דשחיטת חולין. ג"כ דף ג ום"ם בתוס' בד"ה המניח בשני: (י) בא"ד ובפ' ג' דשחיטת חולין. ג"כ דף ל ום"ם בתוס' ובפ' בתרא דמשמע דשרי לשחוט מסוכנת אפי' לכתחילה: (כ) בא"ד למימלי דייק הכי: דלישנא דייק הכי: (ל) בא"ד ומי טבריא דייקינן ומיהו ובו' המקנא שבא לימלך כדמתרץ:

(ג) נקיוני וסתירה כדכתיב בסוטה. (ד) נלמד ל"ל דר"י דריש בכושרות כדדריזין בעלמא (בסנהדרין כב) בכי ומירות וכו'. (ה) נלמד ל"ל דר"י דריש בכושרות כדדריזין בעלמא (בסנהדרין כב) בכי ומירות וכו'. (ו) נקיוני וסתירה פירש לף פליג תנא דמתני' וכ' יוסי דלקמן אלא בקיוני וסתירה ודוקא הוא וכו'.

א א מיי' פ"ג מהל' סוטה הלכה ג ופ"ד הלכה ג ופ"ו מהל' סוטה ה"ב סמג עשין נו טוש"ע אה"ע סימן קעח סעיף ב:

ב ב מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ד:

ג ג מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ו:

ד ד מיי' שם הלכה ג סמג שם טוש"ע שם סעיף ד [וסיי' קטו סעי' ח]:

ה ה מיי' פ"ח מהלכות מרזחות הלכה טו:

ו ו מיי' פ"ו מהל' יבום הל' יט סמג עשין נו טור ש"ע אה"ע סי' קנג סעיף י"ח:

ז ז מיי' פ"ח מהלכות סוטה הלכה יד סמג עשין נו טור ש"ע אה"ע סימן קעח סעיף יד:

מוסף רש"י

המקנא לאשתו. המתרה בחשתו על תסתרי עם פלוני (סנהדרין פח.). ומשקה על פי עד אחד. שבא ואמר מי לריסים שנסתרה, ואס לא השקה אינה נאסרת עליו (שם). נכנסה עמו לבית הסתר. המקנא לאשתו ואמר לה אל תסתרי עם איש פלוני, אסורה לביתה. בעלה, שמא זינתה, ונרגיש לדבר שהרי קינא לה ונסתרה, ואס כהנת היא אסורה לתרומה כשליך (לקמן כח.). נטמאה נטמאת ונטמאת ג' פעמים, אחד לבעל ואחד לבועל ואחד לתרומה (יבמות יא.). יזיר עצמו מן היין. כדלמרינן (לקמן ו.), מתי הדרכ יין עושה (נזיר ב.).

תוספות שאנץ

אסורה לביתה. פירש הקונטרס מספק כדילפינן לקמן כו' תחת אישה ונטמאה. אחד שאסורה לבועל ואחד שאסורה לבועל אם ירמות בעלה או יגרשנה. ואחד שאסורה לאכול בתרומה לשון הקו'. וה"ה דהוה מצי למימר דאסורה לבועל אלא אגב דתנא לעיל ומותרת לאכול בתרומה תנא נמי ואסורה לאכול בתרומה דלעיל לא מיירי בדין בועל כמו שהיא מותרת לביתה. ואם מת חולצת ולא מתייבמת. ובגמרא יליף מנא לן והכי נמי הוה מצי למיתני פלוגתא דב"ש וב"ה דנוטלות כתובה ולא שותות וב"ה אומר' שאינן נוטלות כתובה אלא בממונא לא מיירי הכא: **גמ'** מכדי תנא מנזיר סליק מאי שנא דקתני סוטה ואע"ג דאין סדר למשנה פי' בריש פ"ק דבבא מציעא: כל הרואה סוטה בקלקולה פ"ה בניוולה ובושתה שמנוולין אותה (ממקום למקום שמטילין אותה) וקושר חבל למעלה מדדיה יזיר עצמו מן היין שהיין מביא לידי קלות ראש והוא גרים לה לשון הקונ'. המקנא דיעבד אין לכתחלה לא. ותימה דהא איכא הרבה מקומות דלא פריך כי הכא כגון המביא גט לאשתו וכן השולח דהוי אפילו לכתחלה. וי"ל דלא פריך ליה אלא היכא דאיכא למטעי דהוי לשון דיעבד. אי נמי י"ל דלא פריך ליה אלא היכא דמצי למימר ביה תירוץ: וקשה לזווגן בקריעת ים סוף שנאמר אלהים מושיב יחידים ביתה. פ"ה יחידים אדם יחיד